

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МАТЕРІАЛИ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МЕНЕДЖМЕНТ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**Умань
21 жовтня 2021 р.**

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету менеджменту
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 2 від 21 жовтня 2021 р.)*

Редакційна колегія:

ВЕРНЮК Н.О.	–	к.е.н., доцент, декан факультету менеджменту;
НОВАК І.М.	–	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту;
ТРАНЧЕНКО Л.В.	–	д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;
КОМІСАРЕНКО Н.О.	–	к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов;
МАШКОВСЬКА Л.В.	–	к.ю.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін;
КАРИЧКОВСЬКА С.П.	–	к.пед.н., доцент, заступник декана факультету менеджменту з наукової роботи.

За достовірність та оригінальність поданих матеріалів конференції відповідальність несуть автори публікацій.

Редакція не несе відповідальності за професійно-змістовну коректність матеріалів, що публікуються та коректність посилань на літературні джерела, інтернет-ресурси, що містяться у тексті тез.

Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи: збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 жовтня 2021 р. / Уманський національний університет садівництва, факультет менеджменту. – Умань: ВПЦ «ВІЗАВІ», 2021. – 278 с.

Збірник містить тези доповідей, розглянуті на XI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи». У наукових матеріалах висвітлюються проблемні питання розвитку теорії та практики менеджменту в глобальному конкурентному середовищі.

Матеріали конференції розраховані на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців у сфері менеджменту, фінансів, обліку та аудиту, маркетингу, туризму, готельно-ресторанної справи та гуманітарних дисциплін.

Новак І.М., Сухецька К.В. СУТНІСТЬ АНТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В АГРАНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ	90
Пітель Н. Я., Пітель Я. А. ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ВИРОБНИЦТВОМ	93
Саковська О. М. РОЗВИТОК КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	97
Сичова М.О., Коробкін Г.Т. СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	103
Славкова О.П., Фігурна М.Ю. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	106
Стоянець Н.В., Літвіненко Н.А. АДМІНІСТРУВАННЯ СФЕРИ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ОРГАНІЗАЦІЇ	108
Стоянець Н.В., Літвінов Д.І. УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ	110
Стоянець Н.В., Сотіна Ю.О. МЕНЕДЖМЕНТ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ	112
Стоянець Н.В., Штепа Я.В. ДЕРЖАВНЕ-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	114
Сукрушева Г.О. НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ	116
Сукрушева Г.О., Панкевич А. Р. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	120
Сукрушева Г.О., Рудяк М.С. НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГРЕЙДУВАННЯ В СИСТЕМІ ОПЛАТИ ПРАЦІ, ЯК ЗАСОБУ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	123
Сукрушева Г.О., Хорошева К. В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	126
Халахур Ю.Л. PUBLIC RELATIONS В КОНТЕКСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	129

СУТНІСТЬ АНТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В АГРАНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Новак І.М.

д.е.н., професор

Сухецька К.В.

аспірантка ІІДФ-м групи

Уманський національний університет садівництва

У ринковій економіці метою діяльності аграрних підприємств є максимізація прибутку та мінімізація ризиків. Поточні та майбутні результати ведення бізнесу знаходяться під впливом непередбачуваних подій, і на практиці частота ситуацій, коли перспективні інвестиції стали від'ємним грошовим потоком, є тривожно високою.

Виклики і кризи є загальнорозповсюдженим явищем, вони виникають у будь-яких системах і сферах суспільства. Таким чином, завданнями для фінансових аналітиків на підприємствах постає побудова прогнозів та оцінка ризиків, пошук методів ефективного управління для запобігання банкрутств [1]. Саме антисипативне управління включає в себе механізм для попередження та подолання кризових явищ, які так чи інакше виникають на будь-якому етапі життєвого циклу підприємства [2].

Проблему антисипативного управління розкривають дослідження провідних учених, серед яких – Богоніколос Н.Д., Гур'янова Л.С., Клебанова Т.С., Коваленко О.В., Мороз О.В., Сметанюк О.А., Рогович А.Т., Ешлі В.С., Моррісон Д.Л., Руденський Р.А.

На підставі результатів дослідження праць вище вказаних вчених запропоновано розуміти під антисипативним управлінням цілеспрямований вплив керівної системи організації на керовану з метою забезпечення завчасного визначення потенційних явищ внутрішнього і зовнішнього середовища на засадах полівекторного дослідження відповідних слабких сигналів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень випереджувального спрямування на можливості та загрози умов функціонування організації [3]. Актуальність запровадження інструментарію антисипативного менеджменту для аграрних підприємств є беззаперечною, оскільки на сучасному етапі бізнес-середовище України є вкрай нестабільним у зв'язку з політичними факторами, економічною кризою, викликаною високим рівнем інфляції, безперервними військовими діями та тотальною корупцією.

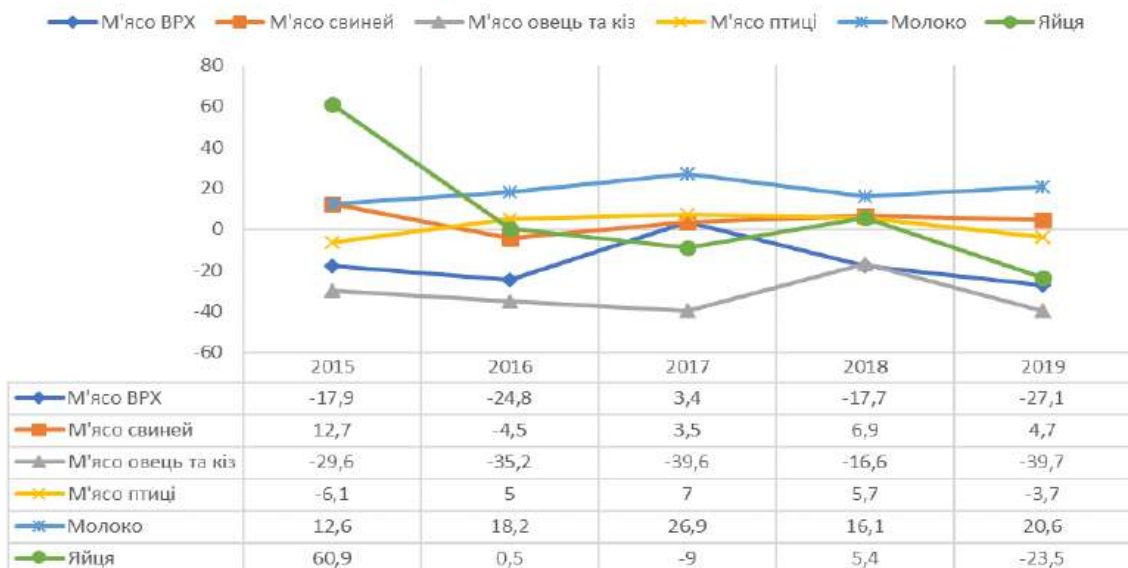
Так як метою діяльності будь-якого із суб'єктів господарювання є максимізація прибутку та мінімізація ризиків, нами було проаналізовано статистичні дані щодо рентабельності виробництва продукції рослинництва та тваринництва в сільськогосподарських підприємствах (рис.1-2).

Рис. 1. Рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах
*побудовано автором за матеріалами [4]

Аналізуючи дані, які зазначені на рис.1, можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду спостерігається різкий спад рентабельності в аграрному секторі.

Проводячи більш детальний аналіз, ми бачимо, що в середньому кожна позиція в розрізі продукції рослинництва знизила свій рівень доходу на 27% (2019 рік в порівнянні до 2015 року).

Рис. 2. Рівень рентабельності виробництва продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах
*побудовано автором за матеріалами [4]

У галузі тваринництва (рис.2) також спостерігається спад рентабельності на 37% – м'ясо свиней; м'ясо ВРХ, м'ясо овець та кіз, та яйця в 2019 році показали від'ємний показник, що свідчить про абсолютну нерентабельність. В

даній категорії лише показник рентабельності молока зріз в 2019 р. в порівнянні до 2015 р. на 60%.

На підставі виконаних досліджень виокремлено основні передумови необхідності запровадження інструментарію антисипативного менеджменту для аграрних підприємств [5]:

- нестабільність політичного та економічного середовищ;
- високий рівень корупції;
- відсутність гнучкості у законодавстві, особливо у системі оподаткування;
- критична необхідність виходу з кризового стану та відновлення діяльності для більшості підприємств;
- низький рівень конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на європейських ринках;
- потреба у підвищенні інвестиційної привабливості вітчизняного підприємництва;
- низький рівень інформаційного забезпечення для обґрунтованого формування й ухвалення оптимальних управлінських рішень в умовах форсованості, невизначеності та непередбачуваності розвитку подій;
- застарілість використовуваних діагностичних систем.

Отже, основне завдання антисипативного управління для підприємств аграрного сектору полягає в недопущенні виникнення кризових явищ. Необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості підприємства є підтримка його життєздатності саме через систему випереджальних антисипативних заходів.

До таких заходів належать [6]:

- інноваційне реформування;
- вмiле ведення стратегічного та фінансового менеджменту;
- відмова від збиткових видів діяльності;
- створення ефективної системи управління підприємством;
- упровадження прогресивних норм, ресурсоощадних технологій, використання вторинної сировини;
- безперервне навчання керівного складу підприємства;
- підвищення конкурентоспроможності продукції;
- розроблення методик з економічного діагностування діяльності підприємства;
- поширення передового досвіду;
- скорочення виробничого циклу тощо.

Запровадження системи антисипативного управління дає змогу виявити проблеми, розробити заходи, що спрямовані на недопущення аналогічних ускладнень у майбутньому, та створити дієві механізми прогнозування появи кризових явищ, що створює передумови для забезпечення стабільного розвитку економіки підприємства.

Список використаних джерел:

1. Адамів М.Є. Сутність та роль антисипативного управління на підприємствах. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/842/2/GEB_2010_v28_No3-M_Adamiv-Essence_and_role_anticipative_management_112.pdf
2. Адамська О. Антикризове управління в контексті реагування на регіональні виклики: теоретико-методичний аспект. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavniststvo_1/edu_55/fail/5.pdf
3. Мельник О. Г., Адамів М. Є., Злотнік М. Л. Розвиток теоретико-прикладних засад антисипативного менеджменту на вітчизняних підприємствах в умовах європейської інтеграції. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> > irbis_nbuv > cgiirbis_64
4. Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/sg/trv/arh_trv_u.html
5. Сова О. Ю., Морозов Є. Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-91_97.pdf
6. Козак Л.С., Федорук О.В. Антисипативна концепція управління підприємствами в системі антикризового менеджменту. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/46765/2/2010n668_Kozak_L_S-Antysypatyvna_kontsepsiia_81-87.pdf

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ВИРОБНИЦТВОМ

Пітель Н. Я.

к.е.н., доцент

Уманський національний університет садівництва

Пітель Я. А.

студент 11м-з-м групи

Уманський національний університет садівництва

В сучасних умовах посилення уваги з боку світового співтовариства до екологізації і враховуючи досить складну екологічну ситуацію в Україні виняткової актуальності набувають питання дослідження механізмів упровадження екологічного менеджменту у практичну діяльність вітчизняних підприємств. Адже розвиток екологічної політики на макрорівні сприятиме збереженню ресурсного потенціалу і поліпшенню стану навколишнього середовища, а на мікрорівні допоможе покращити умови праці й мінімізувати витрати ресурсів.

Нині вітчизняні підприємства неохоче запроваджують екологічно орієнтовану систему управління, оскільки не можуть реально оцінити її позитивний вплив на результати діяльності та підвищення